

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА
ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН
2010. - 2013.

ВЛАДИЧИН ХАН, децембар 2009.

САДРЖАЈ

р.бр.	Опис	Страна
1.	Увод	
2.	Уводна реч Председника општине Владичин Хан	
3.	Одлука Општинског већа о усвајању ЛПА	
4.	Захвалност учесницима/цама у процесу израде ЛПА	
5.	Сажетак (резиме) ЛПА	
6.	Поглавље 1: Општи подаци о општини Владичин Хан	
7.	Поглавље 2: Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у општини	
8.	Поглавље 3: Анализа ситуације и спорна питања избеглих и интерно расељених лица	
9.	Поглавље 4: Приоритетне циљне групе	
10.	Поглавље 5: Општи и специфични циљеви	
11.	Поглавље 6: Активности-задачи за реализацију ЛПА	
12.	Поглавље 7: Ресурси/буџет	
13.	Поглавље 8: Аранжмани за примену (имплементација)	
14.	Праћење и оцена успешности (мониторинг и евалуација)	

УВОД

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН НЕНАДА МИТРОВИЋА

У протеклих осамнаест година кроз нашу општину је прошло близу хиљаду људи избеглих и прогнаних из бивших југословенских република, као и интерно расељених лица са Косова и Метохије.

Велики део њих је и остао да живи на овој територији. Неки су успели да својим личним напорима и залагањем себи побољшају услове живота, док су неки, нажалост, и до данас остали незбринути.

Општина Владичин Хан у сарадњи са Комесаријатом за избеглице републике Србије се свих ових година трудила да колико год је то било могуће помогне овим људима у решавању њихових егзистенцијалних проблема.

Сматрам, да је израда Локалног акционог плана један од веома важних корака у дугогодишњем раду на решавању овог проблема, као и његова званична потврда.

На овај начин ћемо моћи да помогнемо људима да добију елементарне услове за живот и трајно се интегришу у нашу средину.

Захвалио бих се свима који су учествовали у изради овог плана, али и унапред свима који ће помоћи у његовој реализацији, јер она зависи од наше воље и жеље да живот наших суграђана учинимо квалитетнијим и бољим.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
Ненад Митровић

ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА

У овом документу под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих (1) и интерно расељених лица (2) (ИРЛ) подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих и интерно расељених лица намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) у Владичином Хану, настао је као резултат учешћа у пројекту „Подршка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица“. Општи циљ пројекта је проналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих и интерно расељених лица. Пројекат финансира Европска унија, а спроводи Међународна организација за миграције (ИОМ). Корисници пројекта су институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица : Комесаријат за избеглице Републике Србије (КИРС), Министарство за Косово и Метохију (МинКиМ) и Министарство рада и социјалне политике (МРСП), као и друга надлежна министарства, Општинско повереништво за избегла и интерно расељена лица.

Стратешки оквир пројекта одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним Националном стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и другим националним стратешким документима од значаја за ову област.(3) У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и примера добре праксе, овај пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова за унапређење положаја као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални план акције за унапређење положаја избеглица и ИРЛ доноси се на период од 4 године.

Процес израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица на подручју Општине Владичин Хан, заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

Локални - спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;

Партиципативан - укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и интерно расељеним лицима у локалној заједници;

Утемљен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица;

Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;

Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;

Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници;

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних података о положају и потребама избеглих и интерно расељених лица на подручју Општине Владичин Хан, коришћени су следећи извори: резултати анкете/интервјуа са потенцијалним корисницима и састанака са локалним актерима, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице Републике Србије, ОПШТИНСКОГ повереништва за избеглице, Црвеног крста, невладиних организација итд. Процес израде Плана спроведен је у периоду септембар – децембар 2009 године.

(1) Према конвенцији УН о статусу избеглице (**1951**), **избеглица** је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу.

(2) **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплаве и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.

(3) Детаље о осталим националним документима погледати у Поглављу 3 - Анализа ситуације и спорна питања избеглих и интерно расељених лица.

ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНИРАЊА

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица на подручју Општине Владичин Хан, Општинско веће је на седници одржаној 02.12.2008. године образовало Савет за управљање миграцијама и трајна решења избеглих, прогнаних и интерно расељених лица који чине: представници локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и Повереништво за избеглице, институција система које се на локалном нивоу баве питањима избеглих и интерно расељених лица и Комесаријата за избеглице Републике Србије као ментора.

Улога Савета за управљање миграцијама и трајна решења је да:

- Унапреди сопствене капацитете за планирање кроз одговарајуће обуке организоване од стране ИОМ-а;
- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим и интерно расељеним лицима;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Планира праћење и оцењивање успешности примене локалног акционог плана;
- Ради на писању завршног документа;
- Иницира јавну расправу о нацрту документа и допринесе да финална верзија буде предложена Општинском већу и Скупштини општине Владичин Хан на усвајање.

Чланови Савета за управљање миграцијама и трајна решења су:

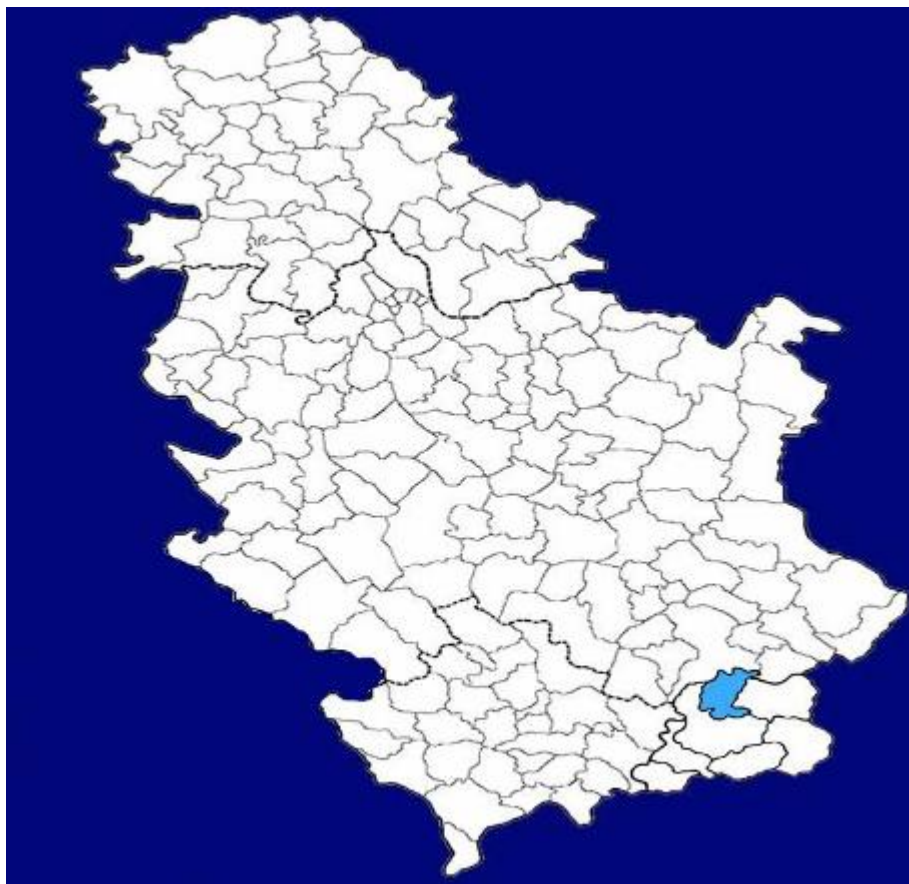
1. Митровић Ненад, Председник општине, Председник Савета
2. Ракић Љиљана, окружни координатор за Пчињски округ, радник Комесаријата за избеглице Београд, члан
3. Стојковић Словенка, директор Центра за социјални рад Владичин Хан, члан
4. Милосављевић Бранка, руководилац одељења за привреду и финансије, радник Општинске управе Владичин Хан, члан
5. Андрејавић Марија, руководилац одељења за имовинско правне послове и урбанизам, радник Општинске управе Владичин Хан, члан
6. Милошевић Миладин, секретар ОО Црвеног крста Владичин Хан, члан
7. Михајловић Слађан, руководилац експозитуре националне службе за запошљавање Владичин Хан, члан
8. Јовановић Стојан, повереник за избеглице, радник Општинске управе општине Владичин Хан, члан и секретар Савета.

ПОГЛАВЉЕ 1.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН

1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ

У северозападном делу Врањске котлине, с обе стране тока Јужне Мораве, у непосредној близини Грделичке клисуре формиран је и развија се Владичин Хан. Са својом просторно утицајном сфером ова територија представља део централне области и територијалног језгра Балканског полуострва. Као једно у низу мањих градских насеља југоисточне Србије, Владичин Хан, по актуелном просторном плану Републике Србије припада заједно са Босилеградом, Сурдулицом, Врањем, Бујановцем, Пршевом и Трговиштем функционалном подручју регионалног система насеља Врање. Удаљеност града од међудржавне границе са Македонијом на југу је 67 км, а са Бугарском на исток 52 км.



Западно залеђе насеља чини планина Кукавица са својим огранцима и највишим врхом Влајна (1441 м). Град лежи на важним саобраћајницама – железничкој прузи и аутопуту (коридор 10) који од Београда и Ниша (са севера) воде ка Скопљу (на југ) и магистралном путу који води ка српско-бугарској граници и граничним прелазима "Стрезимировци" и "Рибарци" Саобраћајна удаљеност Владичиног Хана од Београда износи 333 км, Приштине 112 км, Новог Сада 409 км, Ниша 91 км и Скопља 112 км.



Просечна надморска висина Владичиног Хана износи 328 м, највећи део заузима брдско-планинско подручје и налази се у зони умерено континенталне климе. Средња годишња температура ваздуха у Владичином Хану износи 11,1° Ц. Годишњи распоред и сума падавина (715,1 мм) погодују биолошкој егзистенцији људи и организовању различитих грана аграрне производње.

Општина Владичин Хан обухвата површину од 366 км². Расположиви земљишни фонд пружа могућности за организовање хетерогене аграрне производње и остваривање значајних економских ефеката. У структури општинске територије последњих година на пољопривредно земљиште отпада око 47 %, од чега је око 80 % обрадиво.

Територија Општине Владичин Хан покрива 51 насељено место у којима према последњим подацима живи 23.264 становника.

Насеље је настало и развија се у зони богатој водама – подземним и површинским. Реке које пресецају урбану територију су Јужна Морава, Врла, Калиманка, Топило и Дулан. Оне истовремено имају и велики хидролошки значај, нарочито Јужна Морава и Врла. Уз то у хидрографији околине Владичиног Хана посебан значај имају изградња Хидроенергетског система "Власина" и Јовачка језера. Јовачка језера – седам мањих језера, од којих су три већа: Доње, Средње и Горње јовачко припадају групи природних језера урвинског порекла.

Водоснабдевање града је индивидуално и колективно. Прво је по трајању идентично времену постојања Владичиног Хана док је колективно новијег датума. У граду постоји један водовод и 11 водовода у селима, а о одржавању водоводне мреже стара се ЈКП "Водовод" Владичин Хан. Снабдевање водом у осталим насељима је из изворишта преко локалне водоводне мреже.

Земљиште као природна творевина представља важан ресурс чијом рационалном експлоатацијом могу да се остваре значајни економски ефекти. Педолошка разноликост окружења Владичиног Хана омогућава различите видове аграрног искоришћавања. Она је представљена алувијалним и делувијалним земљиштем у најнижим деловима, варијететима смонице у огајчавању, и гајњаче у оподзољавању и шумским и планинским земљиштем у највишим деловима терена.

Веgetација је представљена различитим биљним врстама – самониклим и културогеним. Посматрано хипсометријски, смењују се степа, храст сладун, цер и буква. Обрасла шумска површина захвата око 40 % општинске територије. Шумска управа Владичин Хан (у саставу јавног предузећа "Србијашуме") газдује са 11.696,33 ха

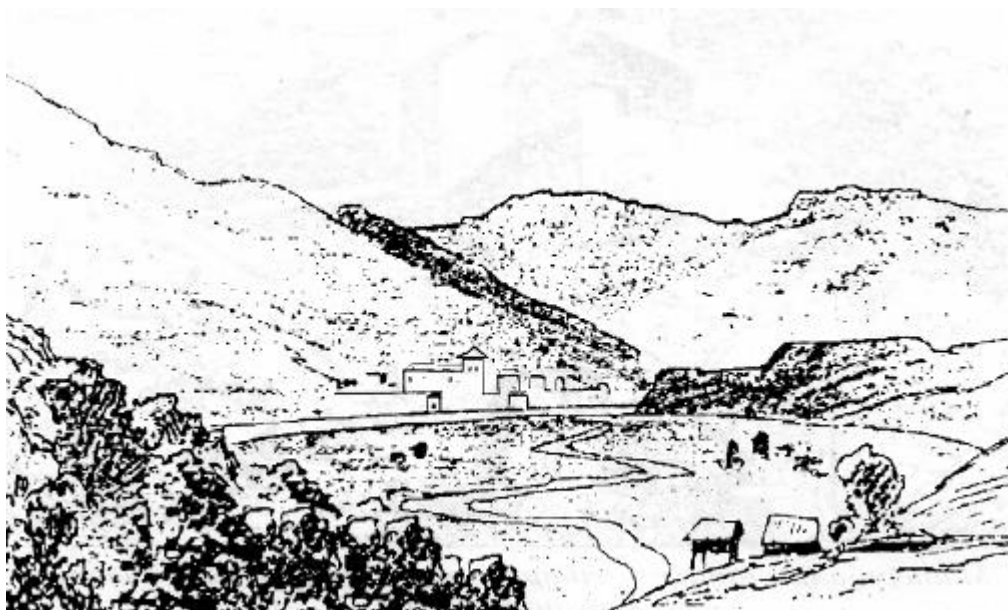
шуме и шумског земљишта у државном власништву од чега је 73,42 % на територији Општине Владичин Хан. У структури шумских површина најзаступљеније су високе шуме где се квалитетом истиче буква планине Кукавица (Природни резерват "Златне букве"), која се убраја у најквалитетније растиње ове врсте у Србији.

Животињски свет богатством појединих врста дивљачи пружа знатне могућности за развој лова, како са становишта спорта тако и у економском смислу за развој ловног туризма. У ту сврху изграђен је и планинарски дом на планини Кукавици. У саставу Шумске управе је и ловиште "Кукавица" лоцирано на истоименој планини чији се део од 6.584 ха налази на територији Општине Владичин Хан. Удружење ловаца "Јелен" из Владичиног Хана газдује ловиштем "Влајна" површине 29.975 ха и ловним резерватом површине 6.310 ха. Разноликост и богатство племените и пролазне дивљачи (дивље свиње, срне, зечеви, лисице, јаребице, дивљи голубови и др.) пружају могућност за организовање континуираних ловних сезона у свим деловима године.

2. НАСЕОБИНСКА ИСТОРИЈА

Још у изучавањима насеља српских земаља Балканског полуострва Јован Цвијић наводи Владичин Хан у групу насеља која су назив добила "по разноврсним људским творевинама". Двојни карактер имена насеља произилази из црквене титуле Владике Пајсија, једног од власника и функције објекта – хан, коме назив потиче од персијске речи која означава зграду за преноћисте, успутни одмор и крчму.

Године 1868. кроз Владичин Хан је прошао Митхад-пашин друм, а Феликс Каниц, који је кроз Владичин Хан прошао с јесени 1889. год. наглашава да је Владичин Хан поред осталог и због моста на Морави и у минулим временима имао значајну улогу у саобраћају.



Поглед на Владичин Хан - Ф. Каниц, 1889. године

Што се тиче привреде XIX века, основне гране су биле рударство на властелинским и феудалним поседима и пољопривреда.

На подручју данашње општине било је неколико истраживања и експлоатација руде.

У сеоским насељима преовладавале су проширене породице и сродничке задруге које су се бавиле искључиво пољопривредом.

У Владичином Хану је 1931. год. изграђена фабрика црепа и цигле "Балкан" а 1938. године Дуванска станица која је вршила откуп и прераду дувана.

Железничка пруга Лесковац – Владичин Хан – Врање пуштена је у саобраћај 1886. године када је кроз Владичин Хан прошао и први воз, а електричну енергију Владичин Хан добија децембра 1937. године.

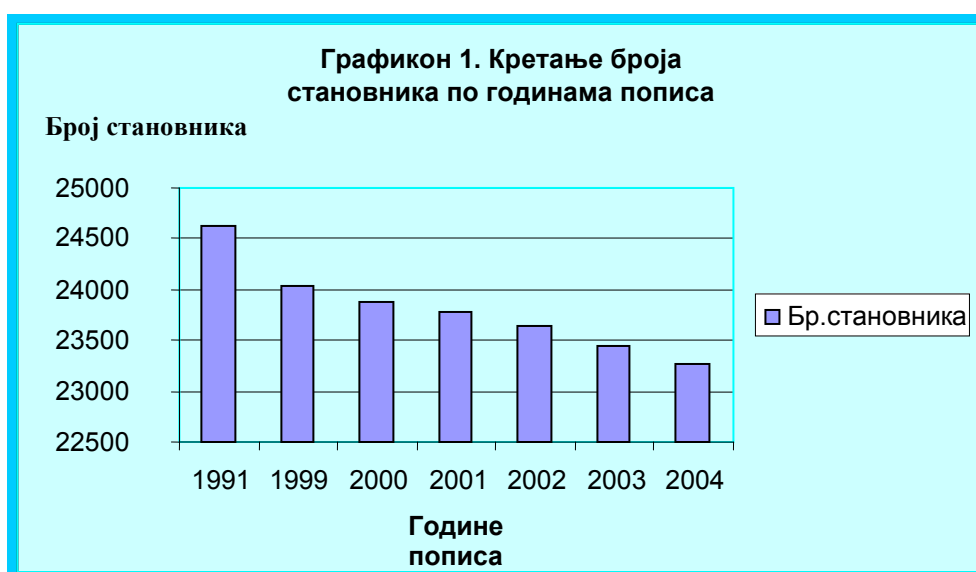
Почетком XX века нагло почиње да се развија и индустрија, занатство, трговина и угоститељство.

3. ПОПУЛАЦИОНА СТРУКТУРА

По последњим подацима на територији Општине Владичин Хан живи 23.264 становника а карактеристично је то да се број становника у последњих петнаестак година стално смањивао (Републички завод за статистику Србије – Општине у Србији 2005. – Становништво, стр. 111).

Табела 1. Број становника по годинама пописа

Година	1991	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Број становника	24 620	24 038	23 877	23 785	23 647	23 453	23 264



Што се пак тиче старосне структуре становништва, ту је ситуација нешто повољнија и када се изанализирају подаци о старосној структури може се доћи до закључка да је становништво општине Владичин Хан релативно "младо" јер се највећи број становника налази у категорији која је способна за рад.

Табела 2. Старосна структура становништва

Старосна група	0 - 19	20 - 39	40 - 59	60 и више	Непознат о	УКУПН О
Број становника	5 285	6 141	6 354	5 428	56	23 264
%	22,7	26,4	27,3	23,3	0,3	100

Међуљудски односи су углавном на високом нивоу, мада је неопходно веће ангажовање грађана по појединим питањима која се односе на заједницу.

Што се тиче етничке структуре, највише има Срба, а осим српског становништва у граду живе и припадници других националности – Роми, Бугари, Црногорци и Македонци.

Што се тиче конфесионалног састава урбаног становништва Владичиног Хана најзаступљенија је православна вероисповест (преко 97 %), а затим следе католичка и исламска.

4. ЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ, ИНДУСТРИЈА И ПРИВРЕДА

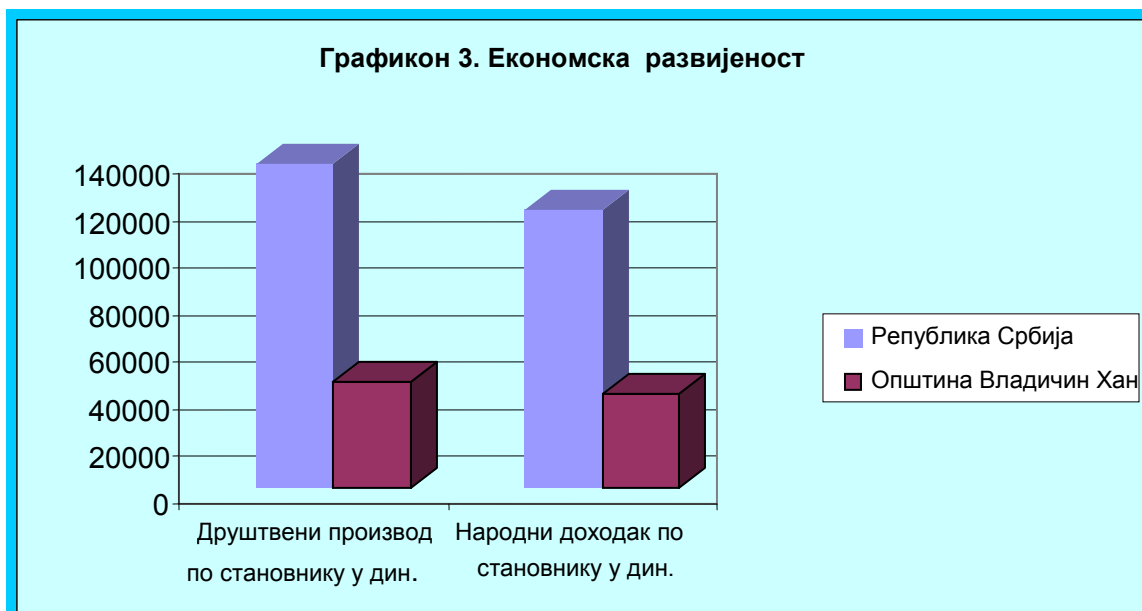
Општина Владичин Хан спада у ред најнеразвијенијих општина у Републици Србији и следећи показатељи осликавају економску развијеност општине Владичин Хан у односу на Републику Србију (Републички завод за статистику Србије – Општине у Србији 2005 – Показатељи развијености општина - Народни доходак, стр. 143 и 332.)

Табела 5. Народни доходак

	Народни доходак			Народни доходак по становнику		
	у хиљ. дин.		Индекс 2004/2003	у дин.		Ниво 2004. Република Србија=100
Година	2003	2004		2003	2004	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	665003241	887723556	133,5	88 283	118 947	100
Општина Владичин Хан	928 904	941 487	101,4	39 477	40 468	34,0

Табела 6. Економска развијеност, 2004

	Друштвени производ по становнику у дин.	Народни доходак по становнику у дин.	На 1000 становника		
			Просечни годишњи прираштај становништва а 1991-2002	запослена лица	незапослена лица
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	137 934	118 947	- 1,0	275	130
Општина Владичин Хан	45 480	40 468	- 4,9	248	146



Међу градским спољним функцијама индустријска је најмлађа, али је по оствареним ефектима – економским и геопросторним до краја XX века била најзначајнија, како по броју запослених радника тако и по обиму продукције и учешћу у формирању народног дохотка. Међутим, стање у индустрији Владичиног Хана у последњих пет година се драстично изменило, већина индустријских предузећа више није у функцији, а велики број запошљених радника у овој грани је остало без посла.

Разлози за овакво стање су многобројни, почев од лоше економске политике на свим нивоима, затим неувођења иновација у производњи, превеликог броја запослених, немогућности окретању тржишту западне Европе, непостојања повољних кредита, спорој приватизацији, спорим институционалним реформама и великој задужености.

На територији општине Владичин Хан послују следећа велика и средња предузећа.

1) АД "ФОПА" Владичин Хан

Са радом је почела 1964. године. Приватизована је по првом Закону о приватизацији. Бави се производњом омотног папира – шренца и флутинга, полцелулозе и амбалаже. Своје производе пласира на домаће тржиште и у земље окружења.

2) Дрвна индустрија "Слога" АД Владичин Хан

Ово предузеће почело је са радом 1954. год. Садашњу основну делатност чини производња фурнира, школског, предшколског, канцеларијског и осталог намештаја. Облик својине – друштвена и тренутно је отворен стечајни поступак.

3) Индустрија градјевинског материјала "Балкан брик" АД Владичин Хан

Најстарије индустријско предузеће у Владичином Хану, основано 1933. год., некада највећи произвођач грађевинског материјала у југоисточној Србији. Претежно производи опеку, цреп и производе за грађевинарство од печене глине. Своје производе пласира на територији читаве републике. Облик својине – приватна.

4) ДП ПК "Делишес" Владичин Хан

Пољопривредни комбинат "Делишес" основан је 1960. године и тренутно запошљава 30 радника. У свом саставу има кланицу, фабрику сокова, хладњачу, фабрику за прераду воћа и поврћа, као и око 500 ха воћарских плантажа. Облик својине – друштвена, у процесу приватизације и реструктурирања.

5) АД "Бетоњерка" Владичин Хан

Основано је 1961. године. Бави се производњом бетонске галантерије (бетонске и армиранобетонске цеви за фекалну и атмосферску канализацију, бетонске цеви за дренажу), бетонских елемената за путоградњу (бетонски ивичњаци, бетон ригол) и грађевинарство (бетонски блок за зидање и вентилацију, сепарирани агрегат за бетон, бетон). Своје производе углавном пласира на домаће тржиште. Облик својине – приватна.

6) ДОО "Нектар" Бачка Паланка пј. Владичин Хан

Почео са радом 2003. године из ДП ПК "Делишес". Бави се производњом концентрованих воћних сокова и пастеризоване воћне каше. Највећа је фабрика ове врсте на Балкану. Поседује стандарде ИССО 9001, ХАЦЦАП и сертификат за органску производњу концентрата од јабуке. Облик својине – приватна.

7) Профитни центар "Јумко" Владичин Хан

Од 1. јануара 1984. године послује у саставу поменуте компаније. Запошљава углавном женску радну снагу. Бави се производњом превасходно женске конфекције, мада је погон оспособљен и за израду друге одеће. Облик својине – акционарско друштво (већински пакет акција припада држави).

8) ДОО "Техноградња" Владичин Хан

Основна делатност је грађевинарство (високоградња). Радове изводи како у земљи, тако веома успешно и у иностранству. Облик својине – приватна.

9) АД "Ханпласт" Владичин Хан

Основано је 1975. године. Бави се производњом пластифицираног и импрегнираног платна, књиговезачког папира и платна, конфекције, ПЕ фолије и антикор амбалажног папира. Своје производе пласира на домаће тржиште. Облик својине – приватна.

10) АД "Јужна Морава" Владичин Хан

Почело је са радом 1963. године. Бави се производњом читавог низа производа од обојених метала (алуминијумско-челична ужад, челичне ужади, алуминијумске ужади, све врсте ужади за пренос електричне енергије ниског и високог напона, челична спирална ужад за заштиту и уземљење далековода), производњом неметала и дрвене амбалаже. Облик својине – приватна.

11) ДОО "Еко" Владичин Хан

Основана је 1990. године. Бави се производњом свих врста папирне амбалаже, а своје производе пласира како на домаће тако и на инострано тржиште. Облик својине – приватна.

12) Водопривредно акционарско друштво "Ерозија" Владичин Хан

Основна делатност је изградња хидрограђевинских објеката, производња камених производа као и производња парковских и зимзелених украсних садница. Облик својине – приватна.

13) Предузеће за производњу и обраду дувана Владичин Хан

Ово предузеће почело је са радом 1936. год. Бави се производњом сировог дувана у листу, откупом и ферментацијом дувана. Облик својине – приватна.

Следећи приказ даје слику о броју радњи по областима делатности у Општини Владичин Хан:

Табела 7. Број радњи по областима делатности

Делатност	Број
Индустрија и рударство	11
Пољопривреда и рибарство	1
Шумарство	3
Водопривреда	-
Грађевинарство	22
Саобраћај и везе	37
Трговина	112
Угоститељство и туризам	34
Занатство и личне услуге	49

Стамбено-комуналне делатности	-
Финансијске и друге услуге	8
Образовање и култура	5
Здравство и социјална заштита	7
Друштвенополитичке заједнице и организације	-
Остали	1
УКУПНО	290

Из презентираних података може се видети да трговинске радње имају примат у Општини Владичин Хан, док су на другом месту радње које пружају занатске услуге и личне услуге.

Занатство Општине Владичин Хан карактерише одумирање старих (традиционалних) заната, преорјентација старих занатлија на савремене послове занатског карактера и појава савремених заната са прерастањем производног занатства у продукцију индустријског типа.

Од старих заната у окружењу града, до наших дана одржали су се каменорезачки и ковачки.

Савремене производно-технолошке промене условиле су трансформацију старих заната у савремене (опанчарски у обућарски, ковачки у браварски).

Под утицајем модерног начина урбаног живота развили су се савремени занати (вулканизерски, аутомеханичарски, аутолимарски, електроинсталатерски).

5. ТУРИЗАМ

Туристички потенцијал – природне и антропогене туристичке вредности и расположива рецепциона основа (смештајни капацитети, угоститељски објекти и сл.), укључујући ту и туристички значај саобраћајно-географског положаја Владичиног Хана омогућавају знатан развој и афирмацију туризма. Неоспорно је да расположиви услови погодују развоју транзитног, екскурзионог, ловног, излетничког, фестивалског и спортско-рекреативног туризма и они су у садашњој фази само делимично искоришћени.

Садашњи и потенцијални носиоци развоја туризма су: Туристичка организација Владичиног Хана, Спортско-рекреативни центар "Куњак" на површини од 5 ха, у чијем саставу је и базен са рестораном изнад кога се налази поткровље које је тренутно неопремљено, међутим опремањем би се добило 15 соба са укупно 30 лежаја и терени за велики и мали фудбал, кошарку, одбојку, рукомет, тенис, мини голф, затим Ресторан са ноћењем "Турист" са 20 лежаја, мотел "Цеп" са 40 лежаја и кафана са коначиштем "Хан" са 34 лежаја, затим Планинарски дом "Прека вода" са 48 лежаја и Ловачки дом "Кукавица" са 37 лежаја на планини Кукавици, као и градски приватни угоститељски објекти. Овде треба споменути и спортску халу са теретаном која може да се користи у зимском периоду.

6. ПОЉОПРИВРЕДА

Пољопривредна функција припада групи старих спољних функција, како Владичиног Хана тако и насеља претече данашњег града.

Поред тога, тренутно у Општини Владичин Хан највећи удео има пољопривредно становништво. У структури привреде, пољопривреда представља основну грану привреде на читавом подручју општине, са посебним нагласком да је то

пољопривреда индивидуалног сектора.

Иако се може закључити да подручје општине има повољне услове за развој пољопривреде, нарочито воћарства и сточарства (саобраћај, рељеф, клима, заступљеност пољопривредног земљишта), она је и даље на незавидном нивоу.

Разлози за то су многобројни: слаба економска моћ становништва, коришћење расположивих ресурса на веома екстензиван начин, уситњеност обрадивог земљишта пољопривредних газдинстава, старосна структура пољопривредног становништва (просечна старост пољопривредника је 54,3 године), немогућност примене савремених агротехничких и зоотехничких мера итд.

Неки од следећих параметара и показатеља могу у будућности да имају велики утицај на дугорочни план развоја, не само пољопривреде већ и целокупне заједнице.

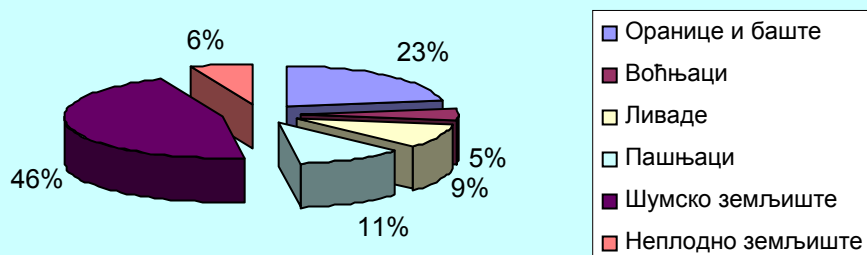
Површина коју покрива Општина Владичин Хан износи 36.573 ха.

Следећи показатељи представљају преглед укупних површина у хектарима.

Табела 8. Преглед укупних површина у ха

Оранице и баште	8.284
Воћњаци	1.783
Виногради	27
Ливаде	3.329
Обрадива површина (1+2+3+4)	13.423
Пашњаци	4.039
Рибњаци	0
Трстици и баре	0
Пољопривредна површина (5+6+7+8)	17.462
Шумско земљиште	16.800
Неплодно земљиште	2.311
У К У П Н О (9+10+11)	36.573

Графикон 4. Преглед укупних површина

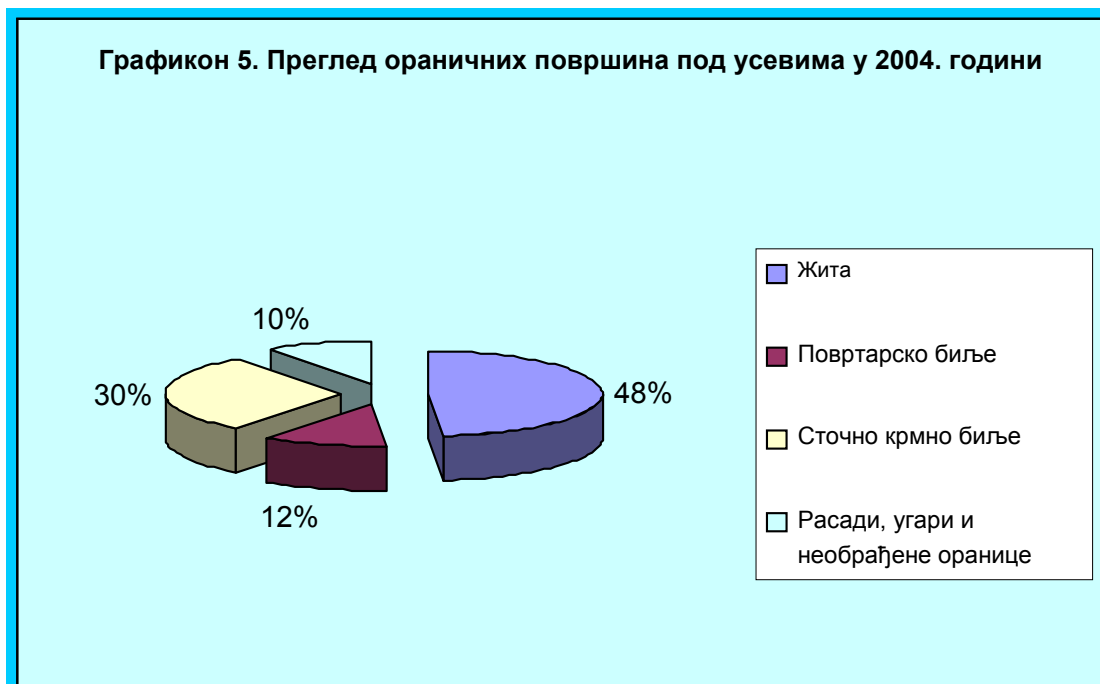


Следећи показатељи представљају преглед ораничних површина под усевима укључујући жита, индустријско биље, повртарско биље и сточно крмно биље у хектарима.

Табела 9. Ораничне површине под усевима у ха

Пшеница	1.163
Раж	28
Јечам	99
Овас	412
Кукуруз	2.300
ЖИТА УКУПНО	4.002
Дуван	62
ИНДУСТРИЈСКО УКУПНО	62
Кромпир	433
Лук црни	82
Лук бели	51
Пасуљ	80
Купус и кељ	36
Парадајз	71
Паприка зелена	112
ПОВРТАРСКО БИЉЕ УКУПНО	946
Детелина	369
Луцерка	507
Мешавина трава и легуминоза	1.516
СТОЧНО КРМНО БИЉЕ УКУПНО	2.480

Графикон 5. Преглед ораничних површина под усевима у 2004. години

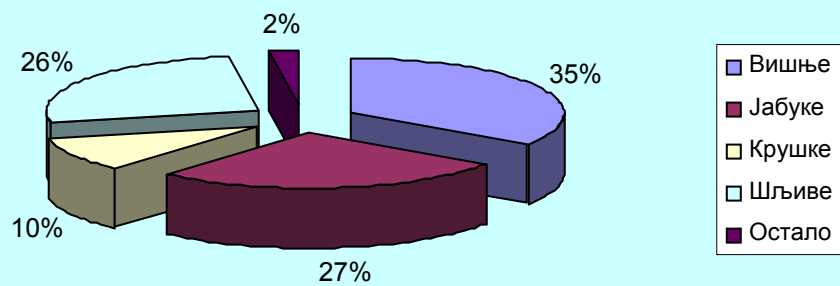


У следећој табели и графикону представљен је број родних стабала појединих врста у воћарству.

Табела 10. Број родних стабала

Вишње	157.780
Јабуре	126.251
Крушке	44.450
Шљиве	121.100
Остало	10.185

Графикон 6. Број родних стабала појединих врста у воћарству

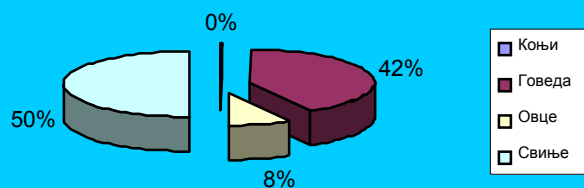


Следећа табела и графикон осликавају бројно стање у сточарству на територији Општине Владичин Хан:

Табела 11. Бројно стање у сточарству

Коњи	Говеда	Овце	Свиње	Живина
40	4.477	842	5.382	32.986

Графикон 7. Бројно стање у сточарству у %



7. ИНФРАСТРУКТУРА

7.1. ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

Водоснабдевање Општине Владичин Хан, као и 11 суседних сеоских насеља, и одржавање водоводне мреже врши ЈКП "Водовод". Водоснабдевање градског водовода врши се из Власинског језера, тако да је квалитет воде задовољавајући. Међутим, треба напоменути да се вода која се користи за снабдевање града користи и за покретање Хидроцентрале "Врла IV", те у периоду ремонта хидроцентрале у трајању од месец дана град остаје без воде. У том случају користе се алтернативни бунари на Јужној Морави у селу Лепеница чији капацитети не задовољавају потребе града.

Остала насељена места (39) снабдевају се водом преко изграђених сеоских водовода, односно каптираних извора.

Стање водоводне мреже је лоше јер је доста стара (преко 30 година), дотрајала и већина водоводне мреже је изграђена од АЦЦ цеви које се више не производе, а и канцерогене су, тако да је и одржавање водоводне мреже отежано. Такође, велики проблем ЈКП "Водовода" је велики број дужника и неплатиша, тако да се налази у веома тешкој финансијској ситуацији.

7.2. КАНАЛИЗАЦИЈА

Канализација постоји само у градској средини општине. У сеоским срединама не постоји, осим у неколико околних заједница где су грађани самоиницијативно и без икаквог пројекта (тренутно се по пројекту ради канализација у МЗ Стубал, МЗ Репинце и МЗ Сува Морава) сами спроводили канализацију.

У самом граду извршена је реконструкција главног колектора уградњом канализационих цеви већих профила дуж главне улице (600 мм). Поред тога, неопходно је и набавити једно специјализовано возило или опрему која ће се користити за одржавање и сервисирање постојеће канализационе мреже.

7.3. УПРАВЉАЊЕ ЧВРСТИМ ОТПАДОМ

И ова делатност је у надлежности „Пор Вернер Вебер". Покривеност изношења смећа градског подручја је 100 %.

У сеоским срединама отпад се баца у јаме, поред потока, пута и сл. Проблем су и дивље депоније. Такође је и градска депонија велики проблем. Тренутно се отпад одлаже на депонији која се налази у суседној општини Врање.

Набављен је већи број контејнера и постављен на местима где је фреквенција изношења смећа највећа, као и у сеоским срединама у близини града где је у последњих десетак година приметан пораст броја становника услед миграције и на тај начин је спречена појава дивљих депонија.

7.4. СТАЊЕ ПУТНЕ МРЕЖЕ

Генерално посматрано, стање путне мреже је незадовољавајуће. Највећи број локалних путева је неасфалтиран или је асфалт толико пропао да га на појединим местима више и нема. Ово ствара велике потешкоће, нарочито пољопривредним произвођачима који живе у брдско-планинским селима тако да се дешава да своје пољопривредне производе не могу да транспортују до тржишта. У зимском периоду поједини путеви су непроходни тако да су нека села буквално одсечена од градског језгра. Управо овакво стање доводи до изражене депопулације брдско-планинских села.

Дужина локалних путева на територији општине Владичин Хан је 274 км, од тога су са савременим коловозом 33,90 км, туцаник 149,10 км и земљани 91 км.

Стање улица, мостова и јавне расвете је у граду задовољавајуће, док је у сеоским срединама незадовољавајуће. Нарочито је изражен проблем јавне расвете у сеоским срединама услед неодржавања.

У граду је регистровано 61 улица, а од овог броја непробијених је 11 улица. Дужина свих улица је 26.195 метара а површина 141.490 м². Коловоз је уређен на следећи начин: асфалтирано је 66.399 м², поцоцкан 13.730 м², а макадам 9.160 м².

Дужина осветљених улица је 19.720 м.

Тротоари су у просеку 1 м ширине, урађено је само 10.548 м² или око 20 %, постоје али су неуређени на површини од 17.808 м², а 45,89 % улица нема никакве тротоаре.

Атмосферска канализација постоји у дужини од 7.520 м или око 29 % од укупне дужине улица.

Ивичњаци су урађени са обе стране коловоза у дужини 11.000 м, што је око 42 %.

Површина улица које се чисте у односу на целокупну површину је 35.780 м² или око 25%.

7.5. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ

На подручју општине постоји једна пошта у граду и четири у сеоским срединама. Иако је објекат поште у граду скоро реновиран, није функционалан тако да се стварају велике гужве. Покривеност стационарном телефонијом и слушност је добра. Присутне су све мреже мобилне телефоније.

7.6. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Покривеност целе општинске територије је 100 %, а одржавање врши ЈП "Електродистрибуција" Врање. Проблеми су присутни у појединим месним заједницама где је због застареле мреже систем преоптерећен.

7.7. ЈАВНЕ УСТАНОВЕ

За јавне установе треба напоменути да немају адекватне објекте.

Зграду коју користи општина користе и ЈП Дирекција за грађевинско земљиште и путеве, Пореска управа, Војни одсек, Служба за катастар непокретности, затим Општински суд и Општинско јавно тужилаштво, који имају посебан улаз. Током 2005. године општинска зграда је дограђена и ту је формиран и ради општински услужни центар.

7.8. ПИЈАЦЕ

У граду постоје три пијаце које се надовезују једна на другу и то зелена, робна и сточна. Зелена пијаца је уређена и реконструисана током 2006. године али се проблем јавља код друге две које су неуређене. Такође, врло је неповољно и то што је сточна пијаца одмах поред зелене, неуређена је и неопходно је њено измештање.

7.9. АУТОБУСКА СТАНИЦА

Налази се у самој близини атопута што је врло повољно, има уређену зграду и прилазе. Треба напоменути да се налази и у непосредној близини центра града.

8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Проблеми са загађењем животне средине одређени су динамиком друштвено-економског развоја, нарочито индустријским и демографским. Са тог становишта наводимо следеће проблеме:

- **Могућност евентуалног загађења ваздуха.** Стање квалитета ваздуха у граду може се сматрати задовољавајућим. Као евентуални извори аерозагађења могу се сматрати колективна и индивидуална ложишта и возила друмског саобраћаја јер урбану територију пресецају два важна и фреквентна пута – магистрални и регионални.

- **Загађеност воде Јужне Мораве.** Најкрупнији геоеколошки проблем од чијег решавања зависи развојна перспектива Владичиног Хана представља максимална загађеност (IV класа) воде Јужне Мораве. Загађеност је последица, с једне стране присуства знатног броја загађивача дуж водотока кроз Косовско и јужно подручје Јужног Поморавља до Владичиног Хана и с друге, уливање владичино-ханских отпадних вода – индустријских и комуналних у реципијент Јужне Мораве без претходног пречишћавања.

- **Присуство знатне количине индустријског и комуналног отпада.** Процесом производње и растом потрошње различитих роба и животних намирница урбаног становништва ствара се знатна количина привредног и комуналног отпада. Он се тренутно транспортује на депонију која је у Општини Врање, где се одлаже без било какве прераде, те је због тога значајни загађивач човекове животне средине.

- **Ограничења у просторном ширењу града у урбаној изградњи.** Просторним развојем града обухваћена је знатна површина суседних сеоских атара. Услед тога неопходна је израда новог генералног урбанистичког плана са елементима детаљне регулације.

9. ЗДРАВСТВО

У Владичином Хану је још пре Другог светског рата радио средњи лекар, који је обављао приватну праксу у средњој амбуланти. Данас рад на здравственој превентиви, заштити и уопште ширењу здравствене културе обавља Дом здравља Владичин Хан. Он има све службе предвиђене Законом о здравственој заштити организоване као организационе јединице које чине целину. Међутим, постоји проблем застарелости дела опреме и немогућности набавке нове због недостатка финансијских средстава.

У свом саставу Дом здравља има здравствене станице Цеп, Стубал и

Прекодолце које су лоциране у истоименим селима.

10. ПРОСВЕТА

Историја развоја школства у Владичином Хану почиње 1888. год. када је почела са радом основна школа. Садашњи значај просветне функције одређен је образовно васпитним деловањем предшколске установе ("Пчелица"), основних ("Бранко Радичевић", "Вук Стефановић Караџић", "Војвода Радомир Путник" и "Свети Сава") са подручним четвороразредним школама, и средњих школа (Гимназија и Техничка школа).

Установу Дечји вртић "Пчелица" чине четири одељења у посебним објектима у самом граду и још пет одељења у селима Житорађе, Сува Морава, Стубал, Прекодолце, Мањак, Врбово, Лепеница и Полом. Тренутно ову установу похађа 265 детета предшколског узраста.

Основна школа "Бранко Радичевић" Владичин Хан има три подручне школе у селима Сува Морава, Куново и Летовиште и похађа је укупно 670 ђака.

Основна школа "Свети Сава" Владичин Хан има четири подручне школе у селима Прекодолце, Житорађе, Полом и Кржинце и похађа је укупно 667 ђака.

Основна школа "Вук Стефановић Караџић" у Стублу има шест подручна одељења у Лепеници, Прибоју, Мазараћу, Грамаћу, Врбову и Богошеву и похађа је укупно 252 ђака.

Основна школа "Војвода Радомир Путник" у Цепу има осам подручних одељења у Репишту, Мртвици, Теговишту, Љутежу, Лебету, Мањаку, Ружићу и Козници и похађа је укупно 106 ђака.

Гимназију "Јован Скерлић" у Владичином Хану похађа 284 ученика.

Техничку школу у Владичином Хану похађа 275 ученика.

Овде такође постоји проблем одржавања објеката и опреме. У току 2004. године реконструкција појединих зграда школа, како у граду тако и у неким сеоским срединама извршена је уз помоћ програма МИР.

11. ОПШТИНСКА УПРАВА

Функцију административног и управног центра – општинског или среског, Владичин Хан има од краја девете деценије XIX века до данашњих дана.

Општинска управа у складу са Законом о локалној самоуправи припрема нацрте прописа и других аката које доноси скупштина општине и председник општине, извршава одлуке и друге акте скупштине општине и председника општине, решава у управном поступку у првом степену о правима и дужностима грађана, предузећа, установа и других организација из изворног делокруга општине, обавља послове управног надзора над извршавањем прописа и других општих аката скупштине општине, обавља послове управног надзора над извршавањем прописа и других општих аката скупштине општине и обавља стручне и друге послове које утврди скупштина општине и председник општине.

У Општинској управи запошљени су распоређени у четири одељења и то:

1. Одељење за општу управу и јавну службу,
2. Одељење за привреду и финансије,
3. Одељење за урбанизам, комуналне, инспекцијске и имовинско – правне послове,
4. Служба за скупштинске послове.

Просторије Општинске управе простиру се на три спрата, а поред тога у склопу општинске зграде налази се и новоизграђени услужни центар са великом шалтер салом у којој се налазе 6 шалтера и још 2 канцеларије. Ту је и велика сала у којој се одржавају седнице Скупштине општине са око 100 места.

12. ПОСЛОВНЕ БАНКЕ

На територији Општине Владичин Хан, пословне јединице и експозитуре имају следеће банке и штедионице:

1. Поштанска штедионица
2. Алфа банка
3. Банка Интеса
4. Комерцијална банка
5. КБЦ банка
6. Металс банка

13. КУЛТУРА

Установе културе у Владичином Хану настају почетком XX века када је оформљена и прва читаоница. Данас, носилац културних дешавања у Владичином Хану је свакако Центар за културне делатности, библиотекарство и туризам који је настао спајањем три старе установе и то: Центра културе „Градимиr Михајловић“, библиотеке „Вук Караџић“ и Туристичке организације Владичин Хан. .

Основна делатност Центра културе је културно уметничка, која у основи подразумева уметничко стваралаштво и сценску уметност. Центар културе је тренутно смештен у свом објекту који поред осталог има и биоскопско – позоришну салу са уграђеном савременом опремом за приказивање филмова, изложбени простор и простор за дискотеку.

Библиотека "Вук Караџић" у свом фонду има преко 20.000 наслова и укупно 233 читаоца, од чега у селу Стубал, где се налази издвојено одељење, 71. Проблеми везани за ову установу су свакако ти што не поседује адекватан смештајни простор са читаоницом.

У Владичином Хану од 1983. године у континуитету ради Културно уметничко друштво "Бранислав Нушић" које негује обичаје и традиције не само овога краја већ и целе Србије. Тренутно броји 272 чланова а освајало је награде за најбољу кореографију, најбоље изведену кореографију и успешан истраживачки рад, како у земљи тако и на фестивалима у Француској, Немачкој, Шпанији, Италији, Бугарској, Румунији и Грчкој.

Владичин Хан разним културним манифестацијама обележава све значајније датуме и празнике, а слава Владичиног Хана је Видовдан – 28. јун.

14. СПОРТ

На територији Општине Владичин Хан активни су следећи спортски клубови:

- Фудбалски клуб "Морава" са седиштем на Спортском центру "Куњак" и градском стадиону који су у склопу и који има капацитет од 8.000 места, који броји 110 чланова.
- Кошаркашки клуб "Морава" са седиштем у Спортској хали у Владичином Хану, који броји 70 чланова.
- Рукометни клуб "Морава" са седиштем у Спортској хали у Владичином Хану, који броји 35 чланова.
- Женски рукометни клуб "Морава" са седиштем у Спортској хали у

- Владичином Хану, који броји 35 чланица.
- Одбојкашки клуб "Морава" са седиштем у Спортској хали у Владичином Хану, који броји 30 чланова.
 - Женски одбојкашки клуб „Морава“, који броји 30 чланица.
 - Клуб дизача тегова "Морава" са седиштем у Спортској хали у Владичином Хану, који броји 15 чланова.
 - Кик бокс клуб "Морава" са седиштем у Спортској хали у Владичином Хану, који броји 15 чланова.
 - Стонотениски клуб „Морава“ са седиштем у Спортској хали у Владичином Хану, који броји 10 чланова.
 - Тениски клуб „Морава“
 - Клуб екстремних спортова

Спортска дворана у свом саставу има и теретану као и простор предвиђен за куглану али која није довршена. Проблем је и у доста пропалом поду, тако да је неопходна хитна реконструкција.

15. ИНФОРМИСАЊЕ И МЕДИЈИ

Носилац ове функције у Владичином Хану је свакако Јавно предузеће Информативни прес центар "Радио Хан". Основано је 1993. године, а са емитовањем радио програма је почело 1997. године. Данас запошљава 10 радника и основна делатност је производња и емитовање радио програма.

ПОГЛАВЉЕ 2.

ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН

У периоду од 1991. до 1995.године на подручје општине Владичин Хан дошло је 511 избеглих и прогнаних лица из северног дела Хрватске.

Највећи долазак избеглих и прогнаних лица из Хрватске десио се 1995.године, а после јуна 1999.године и привремено расељених лица са Косова и Метохије (285 привремено расељена лица). У колективним центрима у Стублу било је смештено 94 лица а у центру у Лепеници 57 лица а остала избегла, прогнана и ИРЛ била су смештена у приватном смештају у Месним заједницама. Морамо напоменути да су Колективни центри затворени.

Сада на подручју општине Владичин Хан живи 22 избегла и прогнана лица и 106 привремено расељених лица, а 31 лице добило је држављанство РС.

Прецизни подаци о запослености/незапослености избеглих и привремено расељених лица не постоје из разлога што лица смештена у приватном смештају врло често мењају адресу боравка. Многи раде у тзв. "сивој зони", а многи раде непријављени од стране послодаваца- приватног сектора.

Привремено расељена лица са КиМ која су до 1999.године била у радном односу примају надокнаду у висини гарантовамог личног дохотка преко Националне службе за запошљавање.

Избегла и привремено расељена лица на подручју општине Владичин Хан нису формирала сопствено удружење нити сопствену невладину организацију (НВО) која би у локалној и широј јавности заступала њихове интересе.

ПОГЛАВЉЕ 3.

АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И СПОРНА ПИТАЊА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА

Анализа ситуације је реализована применом четири врсте анализа: анализа или преглед документације, анализа стања, анализа заинтересованих страна и анализа проблема.

Анализа или преглед документације о радном окружењу обухватила је неколико кључних националних докумената релевантних за ову област, актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији, стратешка документа општине Владичин Хан и реализоване и актуелне пројекте и програме намењене избеглим и ИРЛ у општини.

Национални стратешки документи од значаја за питања избеглих и интерно расељених лица су:

- > Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002.);
- > Стратегија за смањење сиромаштва (2003.);
- > Национална стратегија одрживог развоја (2008.);
- > Национална стратегија привредног развоја Републике Србије 2006-2012.;
- > Национална стратегија запошљавања 2005-2010.;
- > Стратегија регионалног развоја 2007-2012.;

- > Стратегија развоја социјалне заштите;
- > Национални план акције за децу.

Актуелни законски оквир за питања избеглица је Закон о избеглицама („Службени гласник РС”, бр. 18/92, „Службени лист СРЈ” бр.42/2002, „Службени гласник РС”, бр. 45/2002). С обзиром да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, сачињен је Предлог Закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, али он још није усвојен.

Локална стратешка документа значајна за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Владичин Хан су:

- > Стратегија развоја општине Владичин Хан 2006-2010.
- > Локални план акције за децу.
- > Стратегија социјалне заштите
- > Акциони план за Роме
- > у изради је ЛПА за младе

Програми и пројекти за избегла и ИРЛ који су до сада реализовани или се актуелно реализују у општини Владичин Хан су:

◆ Изградња 5 стамбених јединица у оквиру пројекта „Подршка националној стратегији у затварању колективних центара у Владичином Хану” финансираног од стране УНХЦР – а и Комесаријата за избеглице и општине Владичин Хан за смештај 10 породица.

◆ Откуп сеоског домаћинства за прогнана лица из колективног центра. Пројекат откупа сеоских домаћинстава за избегла и интерно расељена лица и сада је актуелан.

◆ Помоћ избеглим и привремено расељеним лицима кроз грантове за набавку пластеника, опреме за започињање сопственог бизниса уз помоћ међународних НВО.

◆ *Најважнији закључци* ове анализе су следећи:

◆ Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002) дефинише основне правце деловања - обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групације грађана.

Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и интерно расељених лица којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.

Стратегија развоја општине Владичин Хан (2006-2010) садржи најважније стратешке циљеве чијом реализацијом остварујемо визију и мисију општине Владичин Хан. Ти стратешки циљеви су:

1. Унапредити просторно планирање и омогућити израду урбанистичког и просторног плана
2. створити услове и развити инфраструктуру у градској и приградским Месним заједницама ради подршке развоја економије
3. Унапређење заштите животне средине
4. Подршка постојећим и стварање услова за развој нових малих и средњих предузећа
5. Унапређење туристичког потенцијала
6. Унапредити инфраструктуру и услове живота у сеоским срединама

7. Стварање услова за развој пољопривредне производње
8. Стварање услова за бољи квалитет пружања услуга у образовању, култури и здравству
9. Побољшање положаја социјално угрожених група грађана
10. Унапредити сарадњу између Локалне самоуправе, Јавних установа и НВО сектора.

Ови стратешки циљеви су мање-више, једнаки по значају и одсликавају најважније потребе наше заједнице, на којима се могу надограђивати и остали аспекти живота у једној модерној локалној заједници. Један од најважнијих циљева је економски развој.

-Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења избеглих и интерно расељених лица извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавања капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека с којима се суочава у свом радном окружењу.

Табела 9. SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Заинтересованост локалне власти за избеглице и интерно расељена лица Људски ресурси: искуство и посвећеност повереника, адекватно образовање и стручност чланова Савета за миграције Висок ниво радног морала Адекватан простор за рад - Добра опремљеност за рад - Дobar географски положај - Коридор 10 Добра база података Велики број пројеката са комплетном пројектном документацијом Природна богатстава Стратегија развоја Општине Владичин Хан Добро испланирана буџетска средства	Проблеми и потребе избеглица и интерно расељених лица нису кључни приоритети локалне власти Избеглице и ИРЛ, нису самоорганизовани, немају удружење и тако немају организован друштвени утицај Образовна структура избеглица и ИРЛ је неповољна (и по степену образовања и по томе већ што образовна структура не одговара потребама) Непостојање Стратегије решавања питања социјалне заштите Миграције становништва

МОГУЋНОСТИ	ПРЕПРЕКЕ
Подршка Комесаријата за избеглице Републике Србије Подршка Фондова ЕУ Прекогранична сарадња и пројекти преко којих се може доћи до донаторских средстава Средства НИП-а Подршка Владе Републике Србије - Коридор 10 Стране директне инвестиције	- Неприлагођен Закон о избеглицама из 1992.године актуелној ситуацији и Национална стратегија за решавање питања избеглица - Неповољна економска ситуација у земљи, посебно након глобалне економске кризе. - Регионална неуједначеност. - Висока незапосленост у целој земљи - Неуспешна приватизација.

Главне снаге локалне заједнице значајне за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица су заинтересованост за решавање ових проблема, али и спремност саме локалне самоуправе да издвоји финансијска средства и омогући реализацију свих касније наведених активности.

Неразвијен невладин сектор као и интерност самих избеглица и привремено расељених лица главне су слабости на којима се мора радити како би се превазишле и омогућила што боља интеграција у друштво као и побољшање материјалног стања избеглих и привремено расељених лица.

Искуство локалне самоуправе у припреми пројектних предлога отвара могућности добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење свих активности ЛАП-а. Све то би требало да допринесе превазилажењу препрека као што су неповољна економска ситуација у земљи као и регионална неуједначеност.

1. Анализа проблема је показала да су главни проблеми избеглих и интерно расељених лица у општини Владичин Хан:

■ *Нерешено стамбено питање.*

Породице су више генерацијске, њихови чланови имају врло различите потребе, што додатно отежава њихов живот у скућеном простору. Лоша материјална ситуација као и висока цена закупа станова условљавају живот вишечланих породица у јако малом простору.

♦ *Незапосленост:* У општини Владичин Хан је релативно низак ниво развијености малог и средњег предузетништва, не рачунајући услужни сектор (трговина) што објективно умањује могућност за запошљавање. Незапосленост је очигледна и код локалног становништва. Због целокупне економске ситуације и неповољне образовне структуре избегла и интерно расељена лица принуђена су да би обезбедили средства за егзистенцију својих породица посао траже у тз. "сивој зони".

♦ *Отежано располагање имовином:* Избегла лица чија је имовина остала у Хрватској и Босни и Херцеговини, као и привремено расељена лица са Косова и Метохије, имају проблема са коришћењем и управљањем својом имовином.

♦ *Инертност самих избеглих лица* због вишегодишњег живљења и пасивног чекања да се њихови проблеми реше, већина њих није спремна за

испољаване иницијативе у тражењу решења за бољи и квалитетнији начин организовања и усавршавања њихових начина живота.

Општи закључци анализе -спорна питања

Из претходних анализа може се закључити следеће:

♦ општина има и пружа капацитете за унапређење положаја избеглих интерно расељених лица на својој територији, нарочито у области људских ресурса, институционалног искуства и спремности локалне самоуправе да се бави проблемима ове циљне групе грађана.

♦ С обзиром на све проблеме које прати глобална криза и незавршена приватизација, као и различитих развојних потреба општине, питање унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица је једно од битних проблема у контексту развоја локалне заједнице.

♦ Избегла и расељена лица у општини немају релативно добар образовни ниво, који не одговара потребама локалне самоуправе што отежава њихово запошљавање и активно укључивање у живот локалне заједнице.

♦ Нерешено стамбено питање вишечланих и вишегенерацијских породица и проблеми у располагању сопственом имовином у земљама порекла, значајно доприносе социјалном сиромаштву и неповољном квалитету живота избеглих и привремено расељених лица и представљају један од кључних проблема за унапређење њиховог положаја.

Анализа заинтересованих страна

Идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини, које су диференциране на крајње кориснике/це (различите групе избеглица и интерно расељених лица) и кључне партнере локалној самоуправи у развоју и примени мера и програма.

Крајни корисници/це Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и привремено расељених лица су:

о Вишечлане породице које живе у неадекватном приватном смештају (породице које броје више од четири члана);

о Породице без имовине и редовних прихода

о Породице киднапованих или породице чији је члан убијен

о Породице са децом са сметњама у развоју и самохрани родитељи)

о Жене

о Самци

о Радно способни, избеглице и привремено расељена лица који немају квалификације одговарајуће за потребе локалне привреде.

Кључни партнери локалној самоуправи су:

о **Повереништво за избеглице** које припада Општинској управи општине Владичин Хан. Повереништво има дугогодишње искуство и знања у овој области и директно се бави решавањем свих проблема ове циљне групе, како административних, тако, понекад и психоцијалних.

о **Јавно предузеће Дирекција за градско грађевинско земљиште и путеве** је један од партнера при одређивању локација поред Службе за урбанизам.

о **Центар за социјални рад** усмерава, посредује и пружа заштиту деци са

инвалидитетом, деци без родитеља, врши смештај деце у хранитељске породице, одређује старатељство над децом, ради са децом у сукобу са законом, са старијим малолетницима против којих је покренут прекршајни поступак, као и са породицама. Центар се бави и материјално необезбеђеним старим лицима, доделом МОП-а), туђе неге, тренутне и једнократне новчане помоћи, старатељством за лица лишена пословне способности, врши заштиту старих и одраслих од злостављања и занемаривања. Све ове активности усмерене су како на домицилно становништво, тако и на интерно расељена лица. У складу са законом активности Центра усмерена су на избегла и интерно расељена лица .

о **Дом здравља Владичин Хан** пружа услуге примарне и секундарне заштите. Избеглице и привремено расељена лица остварују своја права у овој области, као и сви други грађани.

о **Образовне институције** - основне и средње школе кроз своје редовне програмске активности обухватају и пружају могућност избеглим и интерно расељеним лицима да стекну одређено образовање. Студентима су доступни и факултети у Републици.

о **Национална служба за запошљавање – Експозитура Владичин Хан** спроводи различите програме подршке запошљавању незапослених, радно способних који активно траже посао. Избегла и привремено расељена лица имају једнаке могућности као и сви други да се укључе у активности Националне службе за запошљавање и користе ове програме.

о Пасивност, слаба организованост и неповерење самих избеглих и привремено расељених лица додатно доприносе њиховом и онако лошем положају и релативно ниској и отежаној интеграцији у локалну заједницу.

о С друге стране, подстицај решавању питања избеглих и интерно расељених у општини представља то што не постоји отпор или антагонизам домицилног становништва према овој групацији грађана. Избегли и интерно расељени су добро прихваћени у локалној заједници.

Препоруке за будуће планирање унапређења избеглих и привремено расељених лица:

- Спремност локалне самоуправе да се бави унапређењем положаја избеглих и интерно расељених лица требало би да се практично реализује кроз партнерство и сарадњу свих локалних актера значајних за питања избеглих и расељених лица, уз коришћење свих расположивих људских ресурса и искуства различитих организација и институција.
- Унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица требало би да буде део свеобухватног развојног приступа у локалној заједници, да се третира као део социјално-економског контекста и да му се не приступа као евентуално искључивом питању социјалне заштите.
- Локални акциони план посебно је усмерен на:

решавање стамбене проблематике избеглих и привремено расељених лица која живе у приватном смештају, а налазе се у најнеповољнијој ситуацији а која желе да остану и живе на подручју општине Владичин Хан.

- Унапређење могућности за запошљавање избеглих и расељених лица путем преквалификације и доквалификације;
- Подстицање активног учешћа избеглих и интерно расељених лица у решавању и унапређењу сопственог статуса у локалној заједници.
- Доходовне активности

ПОГЛАВЉЕ 4. ПРИОРИТЕТНЕ ГРУПЕ

Приоритетне групе Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и привремено расељених лица Општине Владичин Хан дефинисане су на основу следећих критеријума:

- > Уочљивост и сложеност проблема ове циљне групе у локалној заједници;
- > Број чланова породице које имају исте проблеме;
- > Социјална структура породице (нпр. самохрани родитељи, породице са киднапованим чланом, породице са убијеним и несталим чланом, дете са сметњама у развоју, особе старије од 65 година);
- > Незапосленост и материјално сиромаштво ове циљне групе.

Приоритне групе, одабране на основу претходних критеријума су:

- ◆ Вишечлане и вишегенерацијске породице из приватног смештаја.
- ◆ Радно способни, незапослени, избегла и привремено расељена лица, нарочито из породица каје имају киднапоаног, убијеног или несталог члана, хронично болесни и породице са децом ометеном у развоју.

ПОГЛАВЉЕ 5. ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

Општи циљ

Побољшан целовити друштвени и економски положај избеглица и привремено расељених лица у Општини Владичин Хан кроз разне програме социо-економске интеграције.

Специфични циљеви:

СЦ1:

У периоду 2010. до 2013. године извршити откуп најмање 3 сеоска домаћинства за избегла и интерно расељена лица.

СЦ2:

У истом периоду помоћи избеглим и привремено расељеним лицима која су од својих средстава саградила и купила стамбене објекте да исте адаптирају и створе солидне услове за становање.

СЦ3:

У периоду од 2010. до краја 2013. године реализовати преквалификације и доквалификације заинтересованих избеглих и прогнаних лица.

СЦ4:

У периоду од 2010. до краја 2013. године доходне активности огледаће се кроз обезбеђивања доходних пакета намењених пољопривреди и бизнис пакета (алат и машине).

ПОГЛАВЉЕ 6

АКТИВНОСТИ - ЗАДАЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛПА ТАБЕЛА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

СЦ1 : У периоду 2010. до 2013.године извршити откуп најмање 4 сеоска домаћинства за избегла и интерно расељена лица.

Активности	Време од – до	Резултат	Индикатори	Потребни	Ресурси	Одговорни актери	Партнер
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
1.1. Избор сеоских домаћинства за откуп	Март – април 2012.	Одабрана сеоска домаћинства	Број одабраних сеоских домаћинства	Људски ресурси		Локална самоуправа- особе овлашћене од Савета за управљање миграцијама	Власници сеоских домаћинства
1.2. Обезбеђивање финансијских средстава за откуп сеоских домаћинства	Април – јун 2012.	Обезбеђена потребна финансијска средства	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси	Донаторска средства 40.000,00 евра	Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР
1.3.Објављивање огласа за откуп сеоских домаћинства	Јун 2012.	Објављен оглас, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси, простор и опрема за рад		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР

1.4. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	Јун 2012.	Одржане најмање 2 презентације за најмање по 10 потенцијалних корисника, оглашен програм преко локалне радио станице у трајању од 5 дана	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања	Сала за презентацију, простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР
1.5. Избор корисника	Јул – август 2012.	Утврђена листа корисника за које ће бити откупљена сеоска домаћинства, склопљени уговори са корисницама	Број склопљених уговора	Људски ресурси		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР
1.6. Откуп сеоских домаћинстава	Јул – август 2012.	Откупљена сеоска домаћинства	Број откупљених сеоских домаћинстава (најмање 3)	Људски ресурси		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, власници сеоских домаћинстава
1.7. Усељавање откупљених сеоских	Август – септембар 2012.	Усељена сеоска домаћинства	Број усељених домаћинстава	Људски ресурси, транспортна		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР

домаћинстава				средства			
1.8. Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним радио станицама и штампаним медијима	Број и врста информација о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, локални медији
1.9. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, октобар – новембар 2012.	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЈАП-а		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР

СЦ2 : У периоду 2010. – 2013. помоћи избеглим и привремено расељеним лицима која су од својих средстава саградила и купила стамбене објекте да исте адаптирају и створе солидне услове за становање у виду „грађевинских пакета“.

Активности	Време од – до	Резултат	Индикатори	Потребни	Ресурси	Одговорни актери	Партнер
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
2.1.Идентификација потребних грађевинског материјала за кориснике који су обезбедили стамбени простор из сопствених средстава	Јануар 2010	Спецификација потребног грађевинског материјала	Количина и врста грађевинског материјала	Људски ресурси		Локална самоуправа	Ствариште грађевинског материјала
2.2. Обезбеђивање финансијских средстава за набавку грађевинског материјала	Фебруар 2010.	Обезбеђена финансијска средства за набавку грађевинског материјала	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси	Комесаријат за избеглице и донаторска средства и буџет општине (40.000 евра у динарској противредности)	Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
2.3.Израда тендера и спровођење процедуре за избор грађевинског материјала	Март 2010.	Спроведена тендерска процедура, изабрани добављачи за	Број пријављених на тендеру, ниво квалитета сакупљених	Људски ресурси, Буџет општине		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа

		материјал за адаптацију, склопљени уговори	понуда, трајање тендерске процедуре				
2.4. Израда критеријума за одобравање грађевинског материјала корисницима	Април 2010.	Формирани критеријуми за доделу грађевинског материјала	Број и врста критеријума	Људски ресурси, простор и опрема за рад		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
2.5. Расписивање огласа за доделу грађевинског материјала	Април 2010.	Објављен оглас, прикупљени захтеви	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси, простор и опрема за рад		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
2.6. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	Април 2010.	Одржане најмање две презентације за најмање по 10 потенцијалних корисника, оглашен програм преко локалне радио станице у трајању од 7 дана	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања	Сала за презентацију, простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа, имплементатор
2.7. Подела грађевинског материјала	Мај 2010.	Расподељен грађевински материјал	Ниво испуњености стандарда адаптираних стамбених		Људски и материјални ресурси (грађевински материјал и	Корисници	Надзорни орган испред локалне самоуправе

			јединица		опрема)		
2.8. Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалној радио станици	Број и врста прилога о програму на радио станици, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа, имплементатор, ЦСР
2.9. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, јун 2010.	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност реализације	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП - а		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа, имплементатор

СЦЗ : У периоду од 2010. до краја 2013. године реализовати преквалификације и доквалификације заинтересованих избеглих и прогнаних лица за најмање 20 особа (по 10 особа у 2011. и 10 особа у 2013. години) а у сарадњи са Националном службом за запошљавање и Агенцијом за обуку.

Активности	Време од – до	Резултат	Индикатори	Потребни	Ресурси	Одговорни актери	Партнер
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		

3.1. Идентификовање потреба за одређеним занимањима и израда програма преквалификација (1. циклус)	Фебруар 2011.	Идентификоване потребе за одређеним занимањима и израђен програм преквалификација	Број и врсте дефицитарних занимања	Људски ресурси запослени у НСЗ		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ експозитура Владичин Хан
3.2. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	Фебруар 2011.	Одржане најмање 2 презентације за најмање 20 потенцијалних корисника преко ИПЦ Радио Хан	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања	Сала за презентацију, простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ експозитура Владичин Хан, Локална самоуправа, ИПЦ Радио Хан
3.3. Израда критеријума за укључивање корисника у програме преквалификације и избор корисника у складу са критеријумима	Март 2011.	Формирани критеријуми за укључивање корисника у програме преквалификације, изабрани корисници за програме преквалификације	Број и врста критеријума, број изабраних корисника	Људски ресурси (радна група), простор и опрема за рад		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ експозитура Владичин Хан, Агенција за обуку

3.4. Припремање распореда обуке	Март 2011.	Направљен распоред обуке кандидата по одговарајућим занимањима	Број кандидата по занимањима, време реализације обука по занимањима	Људски ресурси (радна група)		Радна група	
3.5. Реализација првог циклуса обуке	Април – јун 2011.	Одржане обуке за кориснике програма преквалификације. Обука је успешно завршило најмање 10 полазника.	Број и врста реализованих обука (врста занимања), број полазника који су успешно завршили обуке у првом циклусу	Људски ресурси, предавачи, Агенција за обуку, простор, опрема (5.000 евра у динарској противвредности)		Локална самоуправа	НСЗ експозитура Владичин Хан, Агенција за обуку
3.6. Информисање послодаваца о новим кадровима	Септембар 2011.	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих привредних области	Број послодаваца који су показали спремност да приме на пробни рад особе које су успешно завршиле обуку	Људски ресурси		Локална самоуправа	НСЗ експозитура Владичин Хан, привредници, предузетници и локални медији
3.7. Медијска презентација реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним радио станицама	Број и врста прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, локални медији

3.8. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано јануар – септембар 2011.	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР
3.9. Идентификовање потреба за одређеним занимањима и израда програма преквалификација (2. циклус)	Фебруар 2013.	Идентификоване потребе за одређеним занимањима и израђен програм преквалификација	Број и врсте дефицитарних занимања	Људски ресурси запослени у НСЗ		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ експозитура Владичин Хан
3.10. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	Фебруар 2013.	Одржане најмање 2 презентације за најмање 20 потенцијалних корисника преко ИПЦ Радио Хан	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања	Сала за презентацију, простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ експозитура Владичин Хан, Локална самоуправа, ИПЦ Радио Хан
3.11. Израда критеријума за укључивање корисника у програме преквалификације и избор корисника у складу са критеријумима	Март 2013.	Формирани критеријуми за укључивање корисника у програме преквалификације, изабрани корисници за програме преквалификације	Број и врста критеријума, број изабраних корисника	Људски ресурси (радна група), простор и опрема за рад		Локална самоуправа, Повереништво за избеглице	НСЗ експозитура Владичин Хан, Агенција за обуку

3.12. Припремање распореда обуке	Март 2013.	Направљен распоред обуке кандидата по одговарајућим занимањима	Број кандидата по занимањима, време реализације обука по занимањима	Људски ресурси (радна група)		Радна група	
3.13. Реализација другог циклуса обуке	Април – јун 2013.	Одржане обуке за кориснике програма преквалификације. Обуку је успешно завршило најмање 10 полазника.	Број и врста реализованих обука (врста занимања), број полазника који су успешно завршили обуке у првом циклусу	Људски ресурси, предавачи, Агенција за обуку, простор, опрема (5.000 евра у динарској противвредности)		Локална самоуправа	НСЗ експозитура Владичин Хан, Агенција за обуку
3.14. Информисање послодаваца о новим кадровима	Септембар 2013.	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих привредних области	Број послодаваца који су показали спремност да приме на пробни рад особе које су успешно завршиле обуку	Људски ресурси		Локална самоуправа	НСЗ експозитура Владичин Хан, привредници, предузетници и локални медији

3.15. Медијска презентација реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним радио станицама	Број и врста прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, локални медији
3.16. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано јануар – септембар 2013.	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР

СЦ4 : У периоду од 2010. до краја 2013. године доходне активности огледаће се кроз обезбеђивање доходних пакета намењених пољопривреди (садржина пакета: пластеник дужине 20 метара са системом за наводњавање, кавез капацитета за 100 комада кока носила, 100 комада осамнаестонедељних кока носила и 200 кг концентрата за коке носиле) и бизнис пакета (садржина пакета: шиваћа машина и то 1 комад, апарат за варење метала такође 1 комад са припадајућим алатом-бушилица, брусилаца, АКУ-бушилица, чекић, клешта, виљушкасти кључеви итд.)

Први циклус

Активности	Време од – до	Резултат	Индикатори	Потребни	Ресурси	Одговорни актери	Партнер
				Буџет ЛС и/или остали локални	Остали извори		

				ресурси			
4.1. Идентификација потребне опреме, робе и материјала за пакете „пољопривреде и бизнис“	Јануар 2011.	Спецификација потребне опреме и материјала за пакете	Количина и врста опреме и материјала	Људски ресурси		Локална самоуправа	Трговинска предузећа, стоваришта и пољопривредне апотеке
4.2. Обезбеђивање финансијских средстава за пакете	Фебруар 2011.	Обезбеђена финансијска средстава за пакете	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси и финансијска средства (25.000 евра у динарској противвредности)		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.3. Израда тендера и спровођење процедуре за набавку пакета	Март 2011.	Сprovedена тендерска процедура, изабрани добављачи, склопљени уговори	Број пријављених на тендеру, ниво квалитета сакупљених понуда, трајање тендерске процедуре	Људски ресурси, буџет општине, донатори		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.4. Израда критеријума за одобравање пакета	Март 2011.	Формирани критеријуми за доделу пакета	Број и врста критеријума	Људски ресурси		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.5. Расписивање огласа за доделу пакета	Април 2011.	Објављен оглас и прикупљени захтеви	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа

4.6. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	Април 2011.	Одржане најмање 2 презентације за најмање по 10 потенцијалних корисника	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама	Људски ресурси и сала за презентацију		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.7. Подела „пољопривредних и бизнис пакета“	Мај 2011.	Расподељени пакети	Број корисника и број расподељених пакета		Људски ресурси, материјани ресурси	Корисници	Комисија испред Локалне самоуправе
4.8. Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављивање информације на локалној радио станици	Број и врста прилога о програму и број чланака у новинама	Простор и време у медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.9. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано Јануар – јун 2011.	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност реализације	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа

Други циклус

Активности	Време од – до	Резултат	Индикатори	Потребни	Ресурси	Одговорни актери	Партнер
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
4.1.	Јун 2013.	Спецификација	Количина и	Људски ресурси		Локална	Трговинска

Идентификација потребне опреме, робе и материјала за пакете „пољопривреде и бизнис“		потребне опреме и материјала за пакете	врста опреме и материјала			самоуправа	предузећа, стоваришта и пољопривредне апотеке
4.2. Обезбеђивање финансијских средстава за пакете	Јул 2013.	Обезбеђена финансијска средстава за пакете	Износ обезбеђених финансијских средстава	Људски ресурси и финансијска средства (25.000 евра у динарској противвредности)		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.3. Израда тендера и спровођење процедуре за набавку пакета	Јул 2013.	Спроведена тендерска процедура, изабрани добављачи, склопљени уговори	Број пријављених на тендеру, ниво квалитета сакупљених понуда, трајање тендерске процедуре	Људски ресурси, буџет општине, донатори		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.4. Израда критеријума за одобравање пакета	Јул 2013.	Формирани критеријуми за доделу пакета	Број и врста критеријума	Људски ресурси		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.5. Расписивање огласа за доделу пакета	Август 2013.	Објављен оглас и прикупљени захтеви	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.6. Презентација програма и јавно	Август 2013.	Одржане најмање 2 презентације за	Број одржаних презентација,	Људски ресурси и сала за		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице

оглашавање путем медија		најмање по 10 потенцијалних корисника	број учесника на презентацијама	презентацију			РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.7. Подела „пољопривредних и бизнис пакета“	Септембар 2013.	Расподељени пакети	Број корисника и број расподељених пакета		Људски ресурси, материјани ресурси	Корисници	Комисија испред Локалне самоуправе
4.8. Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављивање информације на локалној радио станици	Број и врста прилога о програму и број чланака у новинама	Простор и време у медијима		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа
4.9. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано Јун-септембар 2013.	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност реализације	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	Комесаријат за избеглице РС, УНХЦР, Локална самоуправа

ПОГЛАВЉЕ 7.

РЕСУРСИ / БУЏЕТ

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглица и интерно расељених лица на подручју општине Владичин Хан 2010.-2013. бити укупно потребно 140.000,00 евра прерачунато у динарској противвредности. У 2010. години почеће обухватна и интензивна примена локалног плана, тако да су из буџета општине планирана средства у износу од 1.500.000,00 динара, а од стране Комесаријата за избеглице уплаћена су средства у износу од 1.125.000,00 динара и то за „пакете у грађевинском материјалу“ а очекујемо и обезбеђење и уплату средстава и у 2010. – ој години.

Детаљан годишњи буџет за сваку следећу годину примене Локалног плана биће урађен на основу разрађених годишњих планова за те године.

Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из различитих извора:

- > Делом из буџета Републике – Комесаријата за избеглице
- > Делом из буџета локалне самоуправе
- > Делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног плана;
- > Из других доступних извора.

ПОГЛАВЉЕ 8.

АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ

Аранжмани за примену ЛПА у општини Владичин Хан обухватају **локалне структуре и све потребне мере и процедуре** које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се :

1) Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а и

2) Структуре које су оперативне и примењују ЛАП-а

Структуру за управљање процесом примене ЛАП, након његовог усвајања, представљаће **Савет за управљање миграцијама и трајна решења** који је учествовао у његовој изради. Савет за миграције ће, као део свог будућег рада, направити Правилник управљања применом Локалног плана.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења, као управљачка структура има следеће задатке:

1. У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примена Локалног плана;

2. Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Локалног плана;

3. Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера- учесника у процесу унапређења положаја избеглих и привремено расељених лица у локалној заједници.

4. Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног плана
5. Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) Локалног плана;

6. Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној смоуправи.

Оперативну структуру за примену овог Локалног акционог плана чиниће **институције, организације и тимови** формирану у циљу непосредне реализације плана и пројекта развијених на основу Локалног плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену локалног плана има следеће задатке, и одговорности:

1. Реализација Локалног акционог плана;
2. Непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују Локалним планом;
3. Редовно достављање извештаја секретару Савета за управљање миграцијама и трајна решења о свим активностима на спровођењу Локалног плана;
4. Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног акционог плана;
5. Унапређење процеса примене локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације и оперативне структуре уредиће време и начин размене информација и предузимање одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период, након 2010.год. припремиће Савет за управљање миграцијама и трајна решења, уз активне консултације са оперативним структурама.

По потреби, Савет за управљање миграцијама ће формирати и одговарајуће радне тимове.

Годишње планове ће усвајати Општинско веће општине Владичин Хан на предлог Савета за управљање миграцијама.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуације).

ПОГЛАВЉЕ 9.

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ (МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА)

♦ **Циљ праћења и оцене успешности (мониторинг и евалуација)** ЛАП је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП ради предлагања евентуалних измена у активностима на

основу налаза и оцена.

♦ **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2010-2013 године.

♦ **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности- задатака и специфичних циљева.

♦ **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене Локалног акционог плана ће бити следећи:

■ Број нових услуга- локалних мера / програма за избеглице привремено расељена лица;

■ Структура корисника/ца услуга и мера / програма

■ Ниво укључености различитих актера и пружање услуга избеглих и привремено расељених лица;

■ Обим финансијских средстава издвојених за услуге избеглих и привремено расељених лица; Структура финансијских средстава издвојене за услуге избеглих и привремено расељених лица(буџет локалне смоуправе, донаторска средства, други извори.....)

Процесни индикатори су дефинисани у склопу табеле Локалног акционог плана.

♦ **Методе и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандарни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима(упитници, разговори, анкете), анкете, извештавање и др.....

Савет за управљање миграцијама и трајна решења ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног акционог плана- вршећи мониторинг(М) и евалуацију(Е). Тим за М и Е чине представници/це стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима избеглих и привремено расељених лица, као и представници /це корисничких група овог Локалног акционог плана. Радна група ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације локалног плана.